

FRAMTIDSSPANING:

Hur vill morgondagens seniorer bo?

DIABAHS – FOU I VÄST/GR (GÖTEBORGSREGIONENS KOMMUNALFÖRBUND) OCH CHALMERS ARKITEKTUR OCH SAMHÄLLSBYGGNADSTEKNIK I SAMVERKAN • 2018

Projektet DIABAHS
ska ge handbok för
seniorbostäder

Läs på sidan 2

Våra behov förändras

I framtiden kommer andra faktorer än att tillfredsställa de grundläggande behoven vara viktiga när seniorer väljer var och hur de vill bo. Thomas Fürth trendspanar.

Se sidan 4

Rapport om önskemål

Seniorer i framtiden vill kunna ha kontroll och klara sig bra själva. Eva Hagbjer berättar mer om en rapport om äldres önskemål i framtiden.

Se sidan 8

Långsiktigt tänkande för hållbara seniorboenden

Framtidens seniorer kommer att leva på ett helt annat sätt än dagens. Medellivslängden förväntas öka och vi kommer ha andra behov och krav för att kunna leva ett gott liv.

Den 24 april 2018 hölls en konferens på temat Hur vill morgondagens seniorer bo? Denna tidning bygger på innehållet i konferensen, som i sin tur bygger på projektet DIABAHS som du kan läsa mer om nedan.

DIABAHS – Dialog Bygg Hållbart för Seniorer

DIABAHS är ett följeforskningsprojekt som undersöker hur hållbara bostäder för seniorer kan skapas samt hur dialog och samarbete med lokalsamhället kan vara ett sätt för arkitekter och byggherrar att skapa hållbara bostäder för seniorer. Projektet kommer att bidra med kunskaper som är användbara vid planering av hållbara bostäder för seniorer.

Handbok kommer

Ett resultat av projektet kommer att bli en handbok om trygghetsbostäder och bostäder för seniorer med praktisk vägledning för byggherrar, arkitekter och planerare. Projektet kommer även bidra till kunskap om hur samarbete mellan byggherren, arkitekten och lokalsamhället kan genomföras, samt om den typen av samverkan bidrar till hållbara bostäder för seniorer.

Exempel i fyra kommuner

Projektet baseras på fyra exempel som har valts ut för att illustrera olika sammanhang och sätt att samverka på. Gemensamt för dem är att de handlar om bostäder för personer över 65 år. Exempelen finns i Alingsås, Göteborg, Mölndal och på Tjörn.

Projektet pågår till och med 2019 och är ett samarbete mellan FoU i Väst/Göteborgsregionens kommunalförbund och Chalmers Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik.

Läs mer om DIABAHS på www.grkom.se/diabahs.

DIABAHS finansieras med medel från FORMAS, Mistra Urban Futures, Centrum för Management i Byggsektorn (CMB) samt Göteborgs Stad. Dessutom med arbetstid från kommuner, fastighetsägare, arkitektföretag, konsultbolag, pensionärsorganisationer, Boverket med flera.

INLEDNING:

Vad vet vi om **morgondagens seniorer** i ett 50-årsperspektiv?

Lisbeth Lindahl, FoU i Väst/GR.

På konferensen inledde GR:s forskare Lisbeth Lindahl med att betona vikten av att se långt fram i tiden och fundera över hur äldre vill ha det då.

De som planerar, bygger och ritar bostäder har åtminstone ett 50-årsperspektiv på byggnationen. Med ett så långt tidsperspektiv – Hur bygger vi hållbart för morgondagens seniorer?

– Vad vet vi om morgondagens seniorer? Hur kommer de att leva och vad kommer de att vilja? Det är bakgrunden till denna dag, sa Lisbeth Lindahl, FoU i Väst/GR, när hon inledde konferensen.

För att illustrera vad som kan hända under 50 år blickade hon 50 år tillbaka i tiden, till 1968 och Karl Gustavsgatan i Göteborg där hon växte upp. Då fanns landshövdingehusen kvar och gatan kantades av små butiker: mjölkaffär, fruktaffär, tobaksaffär och ett charkuteri. Det fanns inte så många bilar och barnen lekte på gatan och gården. De flesta äldre bodde hemma och om de behövde hjälp kunde de få det av hemsamariter.

– Livsstil och standard var så annorlunda för 50 år sedan så när vi nu ska spana 50 år framåt med teknikutveckling och globalisering så har vi faktiskt ingen aning om hur det kommer att se ut. Medellivslängden var cirka 10 år lägre då. I framtiden förutspås den öka ytterligare. Vad innebär det?

Konferensen har sitt ursprung i projektet DIABAHS (läs mer om det projektet på sidan intill) och arrangerades av FoU i Väst/Göteborgsregionens kommunalförbund och Chalmers Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik. ■

Att leva och bo på ålderns höst

– om värderingar, ny teknik och boende för morgondagens äldre

Framtidsstudier handlar inte om att förutsäga framtiden, för det går inte, utan det handlar om att hantera förändring. Det menar Thomas Fürth, forskningsledare på Kairos Future. Utmaningen med byggd miljö och framtiden är att perspektivet är så långt, eftersom byggnaderna ska hålla i 50 år.

Thomas Fürth,
forskningsledare på Kairos Future.

Om man ska försöka förstå förändring kan ett sätt vara att använda sig av begreppen Invärld, Närvärld och Omvärld. Invärlden är den värld vi lever i på arbetsplatsen eller i hemmet. Närvärlden påverkar vår egen värld. Där får vi inspiration och utmaningar. Här finns kunder, leverantörer, konkurrenter, samarbetspartners med flera. Men det är i omvärlden som de stora förändringarna sker, inom områden som ekonomi och marknad, politik, institutioner, myndigheter, välfärdssamhälle, livsstil, teknik, vetenskap, miljö, ekologi, hälsa, lagar och regler, media med mera.

– Vi tänker ofta på hur vi ska försöka påverka omvärlden. Fundera istället över

vilka trender i omvärlden som påverkar oss och som gör att vi i vår tur ska påverka vår närvärld, menar Thomas Fürth.

Tio trender som påverkar

Thomas pekade ut tio viktiga trender i omvärlden som påverkar och kommer att påverka:

Den globala spelplanen jämnas ut och genom globaliseringen kommer de fattiga och rika länderna närmare varandra.

Migrationen växer i antal och som samhällsfråga och den är här för att stanna.

Urbaniseringen innebär att staden blir norm. De flesta människor lever i städer idag. Det finns kommuner i Sverige där

medelåldern är 60 plus. Vem ska ta hand om de seniorerna?

Systemstress i hållbarhetens kalejdoskop – Hur klarar vi ekonomi, energi, ekologi och samhällsstrukturer? Vad gör vi om tekniken går ner?

Teknikrevolutionen tar oss mot en hyperuppkopplad och självgående värld som kommer att förändra villkoren för exempelvis äldre människor drastiskt.

T-ekonomi (tanke-ekonomi) fokuserar på tankeproduktivitet. Idéer blir mycket viktigare och tillväxten blir beroende av våra idéer och tekniken. T-ekonomi är något annat än produktionsekonomi eller konsumtionsekonomi. Den som inte har idéer kommer inte att få jobb för alla jobb är idéburna.

Ökad heterogenitet gör det svårt att exempelvis tala om seniorer som en homogen grupp. Det enda de kanske har gemensamt är att de är 65 plus.

Högre krav och förväntningar kommer med högre levnadsstandard och utbildningsnivå. ”De stigande förväntningarnas missnöje” är ett uttryck för att ju större förväntningar vi har, desto mer missnöjda kan vi bli.

Upplevelser stiger i kurs. Vi lever på en mycket hög materiell levnadsnivå och för att kunna locka med något mer måste det till upplevelser. I ett upplevelsesamhälle innebär unikt värde för kunden.

Bostadsmarknaden blir kvar i brist och underskott beroende på att det inte är lönsamt att bygga bostäder. Samtidigt råder det bostadsbrist.

Högt upp i trappan

Utifrån behovstrappan i Maslowpyramiden konstaterar Thomas Fürth att många människor i vår del av världen befinner sig högt upp i trappan/pyramiden. Våra grundläggande behov är tillfredsställda och det vi söker efter nu är något helt annat.

På motsvarande sätt går det att tala om **Platslowpyramiden**, när det handlar om vad som styr våra platsval. I botten på Platslowpyramiden återfinns trygghet och grundläggande funktionalitet. Detta är alltså de grundläggande behov som vi vill ha tillgodosedda när vi väljer plats att bo på.

Vi vill att det ska vara rent och snyggt, nära till naturen, bra kommunikationer, tryggt, låg brottslighet, bra bostäder med mera. Om väl dessa kriterier är uppfyllda hittar vi en nivå högre upp i pyramiden Funktionella konkurrensfördelar (barnvänligt, bra skolor, förskolor, arbetsmöjligheter, nära till affärer och kommunal service med mera). Ytterligare en nivå högre upp i pyramiden

finns Starka sociala sammanhang (nära till släkt och vänner, bra utbildningsmöjligheter, nära skolor, att de som bor där känner gemenskap, bra möjligheter till sport- och fritidsaktiviteter och att man kan identifiera sig med boendeplatsen).

I toppen av pyramiden hittar vi Myller och

möten (mycket liv och rörelse, stort nöjesutbud, många restauranger och caféer, blandad respektive samma etnicitet som jag, bra shopping, stort kulturutbud, att det finns platser där människor möts).

Thomas sammanfattade framtidsutma-

” De grundläggande behoven är tillfredsställda och det vi söker efter är nu något helt annat.

Thomas tio trender:

- Den globala spelplanen jämnas ut
- Migration
- Urbanisering
- Systemstress i hållbarhetens kalejdoskop
- Teknikrevolutionen
- T-ekonomi (tanke-ekonomi)
- Ökad heterogenitet
- Högre krav och förväntningar
- Upplevelser stiger i kurs
- Bostadsmarknaden blir kvar i brist och underskott

ningarna som att de i mångt och mycket handlar om rörlighet – och rörlighet: Vi går mot ett t-samhälle, att flytta är att göra karriär och Platslowpyramiden styr våra platsval, bostaden är en livsstilsmarkör (identitet och funktion i boendet är viktigt), boendekonkurrens avgör framtidens flyttynamik, vi rör oss från urbanitet och ruralitet till identitet och funktion, det sker en polarisering mellan nomader och rotfasta, kommuner och regioner måste hitta sin roll och det gäller att hålla ihop i en fragmenterad tid.

Barndom och ungdom påverkar

Så långt förändringar i omvärlden men hur förändras då vi människor? Enligt en teori är det vår barndom och uppväxt som bestämmer vilka grundläggande föreställningar vi tar med oss genom livet och våra värderingar är låsta med två lås. Det ena låset utgörs av vår barndom, vilka våra föräldrar var, var vi växte upp med mera. Det andra låset är ungdomstiden, när vi börjar frigöra oss från våra föräldrar, lokalsamhället och den skola vi har gått i och själva börjar ta in saker från det omgivande samhället.

Tidsandan bestämmer mycket. Vid 16–20 års ålder sitter de grundläggande värdering-

ar som vi tar med oss genom livet. – De här grundläggande värderingarna är svåra att låsa upp. Det krävs stora omvärldsförändringar som krig på eget territorium eller en naturkatastrof för att detta ska ändras för en hel generation.

”Succesivt anpassat boende”

Kairos Future har frågat personer födda i slutet på 40- och början på 50-talet hur de vill bo när de blir äldre och önskemålen kan

sammanfattas såhär: ”Man vill ha ett boende som succesivt anpassas just till mina behov”.

Cirka hälften av de svarande har hemmadrömmen (att få bo kvar hemma så länge det går, ha tillgång till så mycket hemtjänst

man behöver, kontinuitet beträffande hemtjänstpersonal med mera). Den här drömmen är vanligare bland män, utrikes födda och lågutbildade.

Cirka 30 procent föredrar äldreboende-drömmen (ett trevligt äldreboende med möjlighet att umgås med andra men bara när man själv vill, med engagerad och kunig personal, möjlighet att komma ut varje dag, aktiviteter, god mat med mera). Den här drömmen är vanligare bland inrikes födda och kvinnor.

För cirka 10 procent är lägenhetsdröm-

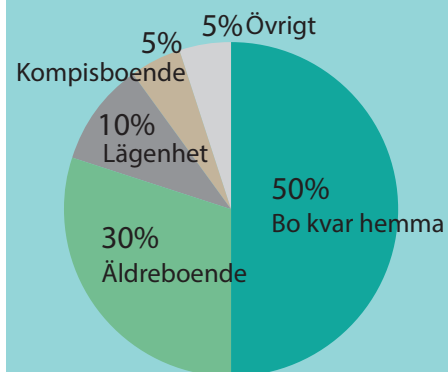
men idealet (egen liten lägenhet utan att nödvändigtvis bo kvar där de bor nu, fokus på det praktiska). Den här drömmen är vanligare bland högutbildade.

Avslutningsvis har mindre än 5 procent Kompisboendedrömmen (att bo tillsammans med eller nära vänner). Den här drömmen är vanligare bland kvinnor.

Vanliga generella krav på boendet som

50 procent vill bo kvar hemma

Kairos Future har frågat personer födda i slutet på 1940- och början på 50-talet hur de vill bo när de blir äldre. Diagrammet visar ungefärliga siffror.

många i den här gruppen lyfter fram är att få rå sig själv men ha nära till andra. De behöver inga stora ytor men vill kunna stänga sin dörr, få vara ute i naturen, känna luft och ljus, kanske bo i ett kollektivboende med närhet till vård när det behövs, en lugn vacker omgivning, respekt och lyhörd personal.

Vill behålla kontrollen

När den här generationen blir riktigt gammal är det allra viktigaste för dem att behålla kontrollen över sig själv och inte bli ett kolli (80 procent angav detta). Näst viktigast (68 procent) är att kunna ta hand om sig själv, följt av att få den vård och omsorg de behöver (64 procent) samt att behålla sin värdighet (62 procent).

De vill inte bli hjälpta av närstående, hellre av personer som de inte känner eller ännu hellre av en robot. Att få behålla sin värdighet är viktigt. De vill gärna bo nära barn och barnbarn, mataffär och vårdcentral

Det friktionsfria boendet är ett önskemål bland de som vill lägga energi på annat än boende. Då är hyreslägenhet ett attraktivt alternativ i och med att det inte innebär något ägaransvar. Här finns en stor möjlighet att erbjuda en ny typ av hyresvärdskap med nya kringtjänster.

Framtiden innebär också utmaningar: befolkningens sammansättning och ett allt längre liv med de utmaningar detta innebär för äldreomsorgen, en kärvarer samhällsekonomi, man kan komma att bo trängre av ekonomiska skäl, man kan komma att prioritera annat än bostaden, boende för äldre måste vara hållbart under hela ålderdomen så att man inte behöver flytta en gång till, allt fler personer med demenssjukdom med mera.

Ny teknik och intelligenta bostäder

De utmaningarna kan vi bland annat möta med alltmer intelligenta bostäder, ny teknik och nya boendevillkor. Och innovationer som självkörande minibuss med artificiell intelligens, rullatorer med GPS, självkörande rullstol eller exoskelett med mera. Det sistnämnda bygger på samma princip som insekter som har skelettet utanpå och mjukdelar inuti. Man sätter på sig kläderna på morgonen och de bär upp en så att rullstol eller rullator inte behövs. Det kan innebära att badrummet inte behöver anpassas för rullstol eller att man klarar sig utan hiss.

Utvecklingen har gått från massproduktion av miljonprogram till kundanpassning. Boendet anpassas för olika individer och livsstilar. Men nu kanske vi går mot

mass-skräddarsytt? En smart telefon är ett bra exempel. Den är massproducerad men du individanpassar den genom ditt val av appar. Det går att mass-skräddarsy på många olika sätt!

– Vår syn på äldre och åldrande är helt avgörande. Den gamla livstrappan där det börjar gå utför efter 50 ersätts av en ny där trappan bara går uppåt och de högst upp har kommit i mål och nått livets topp. Vi måste jobba med våra attityder inför att bli gammal! ■

Thomas Fürth är forskningsledare på Kairos Future och har gedigen erfarenhet av framtidsstudier sedan över 30 år.

Thomas är välkänd för sina studier av olika generationers värderingar och har även bland annat genomfört stora studier inom migration och boendets, upplevelsenäringarnas, skolans och äldreomsorgens områden. Han är välkänd för att enkelt kunna förklara komplexa samhällsfrågor.

Äldreomsorg och boendeformer för äldre – hur ser behoven ut 2025?

Äldre blir alltmer olika och äldreomsorg kan inte ses separat från hälso- och sjukvård och anhörigas insatser. Det är några av slutsatserna från kunskapsunderlaget som Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har tagit fram, och som utredare Eva Hagbjer presenterade under konferensen.

Rapporten grundar sig på fyra delstudier: en enkät med ”morgondagens äldre” (personer i åldern 50–60 år som kommer att bli äldre snarare än såna som är äldre idag eftersom det inte är givet att de som blir äldre om 20–30 år har samma åsikter som dagens äldre), simuleringar av kostnader för olika sätt att organisera äldreomsorg, simulering av korrelationen mellan äldres funktionsförmåga och viss typ av äldreomsorg samt intervjuer med äldreomsorgschefer i ett antal kommuner.

Fyra utgångspunkter

Rapporten landar i fyra centrala utgångspunkter för att få till en mer ändamålsenlig planering av morgondagens äldreomsorg utifrån ett brukar- och medborgarperspektiv:

- Äldre blir alltmer olika och har olika behov, önskemål och funktionsnivå
- Önskemålen skiljer sig åt ganska mycket
- Förebyggande och rehabiliterande arbete är viktigt för att minska behovet av

Eva Hagbjer,
Myndigheten för vård-
och omsorgsanalys

äldreomsorg och hälso- och sjukvård

- Äldreomsorg kan inte ses separat från hälso- och sjukvård och anhörigas insatser.

– Skruvar man i någon del av systemet så påverkar det på andra ställen. Därför behöver man titta bredare på de här frågorna, menar Eva Hagbjer.

Äldre har många, olika och komplexa behov. Många sjukdomar ökar kraftigt med stigande ålder och äldre med flera kroniska sjukdomar är vanligt förekommande i både hemtjänst och särskilt boende.

– Samtidigt är det värt att komma ihåg att bland personer som är 78 år eller äldre har mer än hälften ingen regelrätt funktionsnedsättning. Många klarar sig alltså rätt bra själva.

Vilken äldreomsorg är morgondagens äldre då intresserade av? Frågan ställdes i en webbenkät till en representativ panel bestående av drygt 1 000 personer varav cirka 400 svarade. De som svarade fick tänka sig in i två olika hälsotillstånd. I det ena fallet en lättare funktionsnedsättning som innebar att de behövde hjälp med praktiska saker som att städa och laga mat och därför hade hemtjänst tre gånger per dag cirka 15 minuter per gång och trygghetslarm.

I det andra fallet hade de en stor funktionsnedsättning som innebar att de även behövde hjälp med personlig omsorg som att duscha eller klä på och av sig och därför hade de hemtjänst fem gånger per dag (cirka 40 minuter per gång) samt trygghetslarm.

Önskemål om omsorg

Frågan var vilken omsorg man hade velat ha vid dessa hälsotillstånd? Vid en lättare funktionsnedsättning kunde de välja mellan hemtjänst i det nuvarande hemmet eller att

flytta till ett mellanboende, som är en anpassad lägenhet med personal dagtid, gemensam matsal och gemensamma utrymmen för sociala aktiviteter. Ungefär hälften svarade att de skulle välja ett mellanboende och knappt hälften

skulle vilja bo kvar i sitt eget hem.

Vid den större funktionsnedsättningen fick de som svarade på enkäten välja mellan att bo kvar hemma eller få plats på ett vård- och omsorgsboende (i en liten anpassad lägenhet med pentry, personal dygnet runt, sjuksköterska dagtid och gemensam matsal och gemensamma aktiviteter). Knappt 70 procent av de som svarade sa att de skulle vilja flytta till ett vård- och omsorgsboende.

Vill klara sig själva

– En slutsats vi kan dra av enkätsvaren är att morgondagens äldre vill få tillgång till flera olika äldreomsorgsalternativ. I båda fallen är det viktigt att kunna klara sig själv. Trygghet har större betydelse vid den större funktionsnedsättningen.

Jämfört med efterfrågan behöver blandningen av olika boendeformer öka. Uppskattningsvis 10–25 procent av alla äldre med lätt funktionsnedsättning och måttliga omsorgsbehov bodde på ett mellanboende 2012. Det är stor skillnad jämfört med de 50 procent av de som besvarade enkäten som sa att de skulle vilja bo så. Om vi bara tittar på befolkningsutvecklingen från 2012 till 2025 så skulle det behövas 20 000–35 000 nya platser för att behålla en lika stor andel i vård- och omsorgsboende som idag.

Att förebygga minskar kostnaderna
Inom ramen för studien gjorde man också

Förslag om mellanboende

Regeringskansliet har presenterat ett förslag om att **införa mellanboende** i socialtjänstlagen. Kommuner ska få möjlighet (ej tvång) att införa mellanboende, som är en särskild boendeform för äldre som behöver stöd. Möjligheten att flytta in ska vara kopplad till den enskildes behov. Till skillnad från särskilt boende idag ska det inte vara krav på personal dygnet runt. Däremot ska det finnas möjlighet att erbjuda gemensamma måltider och aktiviteter.

Det är inte klart i vilket utsträckning det kommer att finnas krav på att lägenheterna ska vara anpassade. Den som bor där får hjälp av hemtjänsten enligt biståndsbeslut. Tanken är inte att man bor kvar i ett mellanboende resten av livet utan det kan ses som ett ”särskilt boende light”. **Förändringen i socialtjänstlagen införs enligt planerna våren 2019.** Läs mer på [regeringens webbsida](#).

simuleringar för att se effekterna av olika framtidsscenarier och bland annat studerades kostnaden för äldres vård och omsorg. Redan år 2025 förväntas de kostnaderna ha ökat med 30 procent om de äldre har samma funktionsnivå som idag. Om funktionsnivån bland äldre förbättras i samma takt som nu så kommer vård- och omsorgsbehovet inte att vara lika stort. Detta visar hur viktigt det är att arbeta förebyggande och hjälpa de som börjar bli lite äldre att hålla sig friska.

Äldreomsorgen kan inte betraktas isolerad från hälso- och sjukvården och närståendes insatser. Den framtida kostnadsutmaningen kvarstår oavsett hur äldreomsorgen

utformas (om äldre bor kvar hemma med hemtjänst alternativt på äldreboende). Skillnaden blir var kostnaden hamnar; inom den formella äldreomsorgen som kommunen ansvarar för, inom den informella som närstående står för eller inom hälso- och sjukvården.

Det finns ett tydligt samband mellan vilken typ av äldreomsorg en person har och hur mycket hälso- och sjukvård hen behöver. De som bor hemma och har mycket hemtjänst kan till exempel behöva stanna längre i hälso- och sjukvården på grund av att det är svårare att komma hem på ett bra sätt. ■

> Läs rapporten på [vardanalys.se](#)

WORKSHOP: Hur vill morgondagens seniorer bo?

På konferensen genomfördes en workshop på temat hur morgondagens seniorer vill bo. Den leddes av GR:s Sandra Goll-Rasmussen Nielsen och materialet som togs fram kommer att användas i den forskning som sker i DIABAHS-projektet.

Workshoppen avslutades med att projektledarna för DIABAHS och dagens föreläsare reflekterade över vad som sagts.

– Det var väldigt roligt med lite högtflygande idéer med svävar och husbil och annat framtidsyftande. Vi är olika och vi behöver olika bostäder även i framtiden. Ni har tagit upp yngre äldre och äldre äldre och det kan vara bra att göra skillnad där. Många livsstilsfrågor är giltiga för yngre äldre men kanske inte lika relevanta senare då det kanske snarare handlar om annat som till exempel värdighet, sa Inga Malmqvist, projektledare för DIABAHS och verksam vid Chalmers

Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik.

– Idén med en husbil var tilltalande! Avstånd och sånt kan man överbrygga med ett rörligt hem. Vad säger att man inte kan bo halva året utomlands eller att en kommun kan förlägga ett särskilt boende utomlands? Många företag förlägger verksamhet utomlands av kostnadsskäl, sa Thomas Fürth, Kairos Future.

– Några saker återkom i flera diskussioner: boende där man umgås över generationsgränserna och möjligheten att få besök och ha en egen bostad som är liten men ha gästtrum eller gästlägenhet i anslutning till

Många idéer kom upp.

bostadshuset. En annan intressant tanke var växelvis boende utomlands och i Sverige. Ni diskuterade inte kommunen så mycket utan mer hushållsnära tjänster, robotar som sköter saker så att man som äldre gör saker själv eller köper in snarare än får hjälp från kommunen, sa Eva Hagbjer, Myndigheten för vård- och omsorgsanalys.

– Vi utgår ifrån de behov vi har idag men vi vet inte vilken pensionsåldern är om 50 år. Vi vet inte ens om vi har kommuner då. Det är väldigt mycket som vi inte vet. Men vissa centrala behov kommer aldrig att förändras – som behovet av gemenskap, identitet och självständighet. De behoven kommer fortsatt att finnas eftersom vi är människor men hur vi lever våra liv kommer säkert att förändras, sa Lisbeth Lindahl som är operativ projektledare för DIABAHS och verksam vid FoU i Väst/Göteborgs-regionens kommunalförbund.

ENKÄT: Varför deltar du i den här konferensen och vad har du fått för tankar under dagen?

Lars Kopp (M), omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden i Ale kommun

– Det som intresserar mig är de här framtidsspaningarna och för mig är det inte bara själva boendet utan också hur människor tänker och vad de vill i framtiden. Det är ju en risk att jag i nämnden sitter och tänker utifrån min generation men jag måste ju försöka se vad de som blir äldre om 25–30 år tänker.

Karin Iggfält, Äldreboendesamordningen, Göteborgs Stad

– Jag är här för att jag är nyfiken på hur vi ska lösa framtiden för de äldre och deras boende. Jag var intresserad av att höra mer om det här med mellanboende och vad man menar med det eftersom det låter som en form som vi har haft tidigare. Och vad de äldre har för förväntningar, naturligtvis.

Helena Cessford, lokalresursplanerare, Stenungsunds kommun

– Vi är ett gäng från Stenungsund som är här idag, från samhällsbyggnad, socialtjänsten och så jag. Jag tycker att det har varit väldigt berikande och bra allting. Man tror att vi är en relativt homogen grupp som är här men vi har väldigt olika åsikter och det är roligt för det speglar förmodligen samhället.

Läs mer om DIABAHS:
www.grkom.se/diabahs

Framtidsspaning – Hur vill morgondagens seniorer bo?

2018 © FoU i Väst/GR i samverkan med Chalmers Arkitektur och Samhällsbyggnadsteknik
Första upplagan: Maj 2018

Texter: Märit Malmberg Nord, FoU i Väst/GR

Layout och grafisk formgivning: Helena Amundsson, FoU i Väst/GR

Konferens- och porträttfoto: Märit Malmberg Nord, FoU i Väst/GR

Omslagsbild och övriga bilder: Mostphotos

www.grkom.se/valfard